

ДЕРЖАВНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ЦЕНТР МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В ГАЛУЗІ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ» ІГН НАН УКРАЇНИ — 20 РОКІВ

Будь-яка подія в житті має свій початок і закінчення. Це стосується і Державного підприємства «Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю» Інституту геологічних наук НАН України (ДП ЦММ ІГН).

17 грудня 2019 р. виповнилося 20 років від дати постанови Бюро Президії НАН України про створення науково-дослідної та інформаційно-організаційної структури НАН України.

Ідея створення ДП ЦММ ІГН (надалі — Центр) виникла на початку травня 1999 р. у номері готелю Аугустін м. Трондхейм (Норвегія) серед учасників конференції «Золото-99» — академіка НАН України М.П. Щербака, О.М. Пономаренка (нині академік НАН України, академік-секретар Відділення наук про Землю НАН України) і М.А. Якимчука.

Основними напрямками діяльності Центру було визначено: вивчення світового наукового потенціалу в галузі геології, геохімії, геофізики, океанології, географії, картографії, аерокосмічних досліджень Землі та екології; збір, аналіз і розповсюдження в Україні інформації про нові методи і методики досліджень, а також новітні технології; організа-

ція наукових конференцій, симпозіумів для обміну науковим, теоретичним, практичним, комерційним досвідом; видавнича діяльність.

Згідно із згаданою вище постановою, новостворена в системі Академії структура здійснювала свою діяльність на умовах повного госпрозрахунку без залучення бюджетних коштів НАН України.

На сьогодні це історія, але в 2002 р. Центр відкрив інтернет-бібліотеку (ІГН НАН України), створив власну інформаційно-довідкову сторінку, у 2004 р. відкрив інформаційний інтернет-портал Відділення наук про Землю НАН України та зробив багато інших справ щодо інформаційного забезпечення науковців інститутів геологічного профілю НАН України. Всього і не згадати, але добре пам'ятають ті, хто цим скористався для справи.

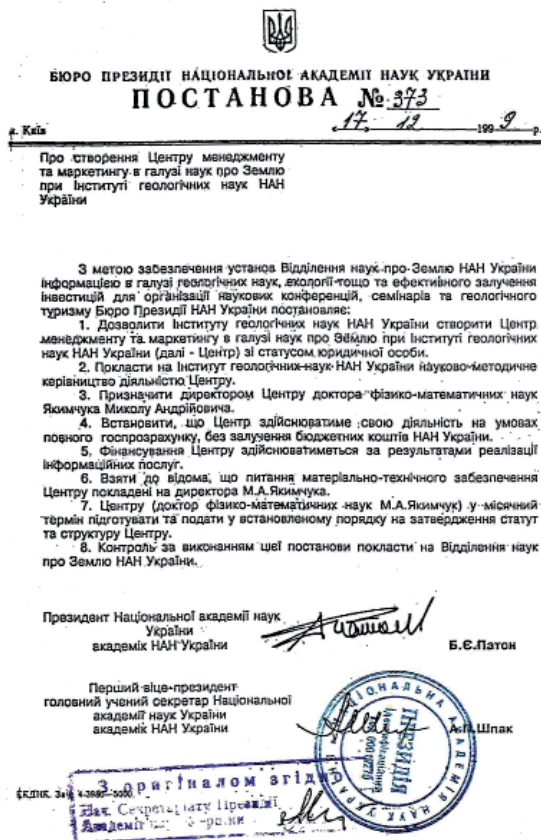
У грудні 2001 р. Центр заснував в Україні наукове періодичне видання — журнал «Геоінформатика», який об'єднує предметні галузі наук про Землю в одну базову спеціалізацію — геоінформатику. У травні 2002 р., після перереєстрації, співзасновниками журналу стали Національна академія наук України і Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук НАН України.

Журнал «Геоінформатика», згідно з Постановою президії Вищої атестаційної комісії (ВАК) України від 15 січня 2003 р. № 1-05/1, занесений до переліку наукових фахових видань України з фізико-математичних (геофізика), геологічних, географічних і технічних наук (згідно з Постановою президії ВАК України від 30 червня 2004 р. № 3-05/7). Головний редактор журналу — чл.-кор. НАН України М.А. Якимчук. Журнал «Геоінформатика» видається 4 рази на рік.

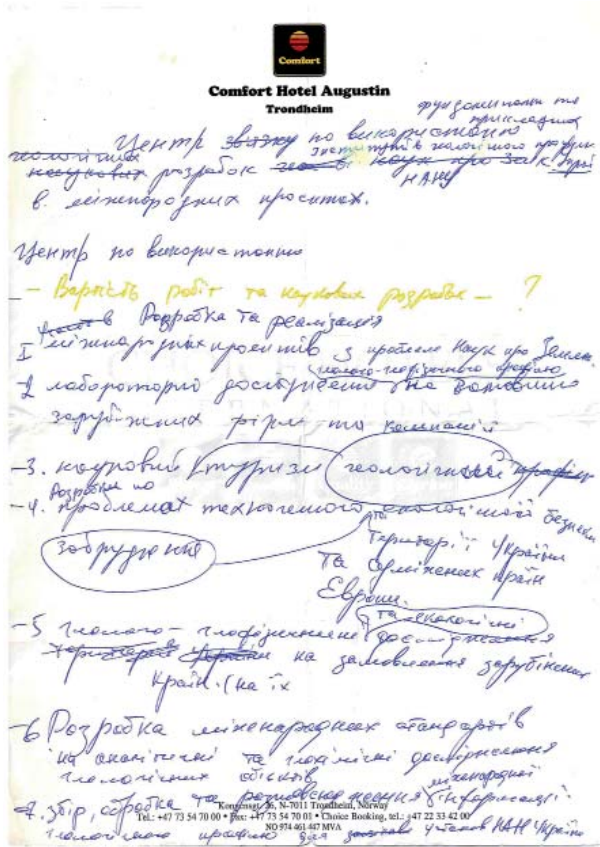
За часи своєї діяльності Центр провів більш як 25 конференцій, в тому числі з міжнародним статусом «Геоінформатика: теоретичні і прикладні аспекти». Конференція стала щорічною очікуваною подією для науковців не тільки геологічного профілю. За період 2002—2019 рр. 3212 її учасників із понад 40 країн світу представили 1831 доповідь, що були опубліковані в Україні і за кордоном. Працівники Центру за період його діяльності опублікували 16 монографій і видали 428 наукових статей у наукових журналах в Україні і світі.

Ведеться підготовка до проведення в травні 2020 р. XIX Міжнародної конференції «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти».

З 2004 р. виходить друком періодичне видання — збірник наукових праць «Теоретичні та прикладні аспекти геоінформатики». Постановами президії ВАК України від 08.06.2005 р. № 2-05/5, від



Постанова про створення Центру



Записи, зроблені під час обговорення ідеї створення Центру

30.06.2005 р. № 1-05/6 збірник внесено до переліку фахових видань України, в яких можуть бути опубліковані результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (фізико-математичні та геологічні науки). За-

сновниками збірника стали ДП ЦММ ІГН НАН України та Всеукраїнська асоціація геоінформатики (ВАГ). Остання була створена в Україні за рішенням II Міжнародної конференції «Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти» (березень 2003 р.). Асоціація має статус всеукраїнського об'єднання, її діяльність поширюється на всій території України. Головна мета Асоціації — сприяння розвитку геоінформаційних систем та інформаційних процесів у галузі наук про Землю. Президентом асоціації обрано М.А. Якимчука. В різний час свого існування членами Асоціації були науковці, студенти, аспіранти і представники виробництва — понад 400 осіб.

Центр і ВАГ у 2008 р. ініціювали створення кафедр геоінформатики на геологічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, завдання якої полягало у підготовці фахівців із застосування комп'ютерних технологій та математичних методів для збору, аналізу, обробки й інтерпретації геологічної інформації.

За період з 2003 по 2019 р. представники Центру були учасниками більш як 247 міжнародних наукових заходів, на яких репрезентували результати своїх досліджень (понад 516 доповідей).

Починаючи з 2000 р. представники Центру були учасниками майже всіх конференцій та технічних виставок, які щорічно проводить EAGE (Європейська асоціація геовчених та інженерів, м. Хоутен, Нідерланди). EAGE стала надійним міжнародним партнером Центру і ВАГ. Від 2011 р. конференція з геоінформатики в Україні має міжнародний статус і проводиться за повної підтримки EAGE. ВАГ є активним, щорічним учасником головної події в житті EAGE — щорічної виставки та конференції.



Керівництво EAGE з керівниками асоціацій різних країн, учасниць виставки та конференції в Лондоні, 2019

Центр підтримує тісні зв'язки з міжнародним науковим товариством геофізиків-розвідників SEG. Представники Центру читали свої доповіді на виставці та конференції SEG в Х'юстоні, Техас, США, 2013, в Лас-Вегасі, Невада, США, 2012, в Денвері, США, 2010, в Сан-Антоніо, США 2007.

Від 2005 р. Центр співпрацює з Євроазіатським геофізичним товариством.

Усі 20 років своєї діяльності Центр існував на умовах повного госпрозрахунку без залучення бюджетних коштів України.

Кількість штатних працівників Центру становила в різні роки від 6 до 13 осіб.

Загальна сума коштів, що забезпечували діяльність Центру в період 2000—2019 рр. становить 5,5 млн гривень, в еквіваленті, з урахуванням курсу долара до гривні в різні роки за цей період, — близько **693 тис. доларів США**.

Всі отримані Центром кошти були спрямовані на друк журналів, збірників, проведення щорічних наукових конференцій, господарську діяльність та оплату праці.

З 2011 р. розпочалась активна фаза атак рейдерів, із залученням інтернет-ресурсів, на майно ТОВ «Карбон ЛТД» і М.А. Якимчука, як генерального директора товариства і директора Центру, від послуг останнього. У 2012 р. на виконання госпдоговірних

робіт за договором на загальну суму 470 тис. доларів США відмовилася компанія, що є резидентом Республіки Казахстан. Це суттєво вплинуло на фінансову стабільність ДП Центру менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук НАН України. ТОВ «Карбон ЛТД», яке було багаторічним джерелом фінансування діяльності Центру, на сьогодні через постійні витрати на захист від рейдерів, участь у багатьох судових процесах різних видів немає змоги фінансово підтримувати цю діяльність.

Згідно з листом № 2/40 від 24.06.2019 р. Президента Національної академії наук України академіка НАН України Б.Є. Патона академікам-секретарям відділень НАН України, Центр потрапив до переліку державних підприємств, які входять до складу відділень НАН України та які розглядають як збиткові. Центр менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю ІГН НАН України пропонується до приватизації.

Життя Центру як державної установи на самофінансуванні добігає кінця.

Всім, хто співпрацював з Центром, хто отримувал його допомогу і підтримку, хто допомагав і підтримував Центр, його працівників і керівника, всім, з ким ділилися радостями успіхів і сумом невдач Центру, — наш низький уклін і щира подяка.

М.А. Якимчук